

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ»
του Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. **ΑΝΘΙΜΟΥ**
Εισηγήσεις ενώπιον τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
(Τρίτη, 7 Ὀκτωβρίου 2014)

**Μακαριώτατε ἅγιε Πρόεδρε,
Σεβασμιώτατοι ἅγιοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,**

Ἐκφράζω ἀπὸ βάθους καρδίας τὴν εὐγνωμοσύνη μου πρὸς τὸν ἐν **Τριάδι** ἅγιο **Θεό**, διότι μὲ ἀξιώνει νὰ εὐρίσκωμαι καὶ νὰ ὀμιλῶ καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ **Βήματος** τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς **Ἐκ-κλησίας** τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου εἰσηγήθηκα στὸ παρελθὸν θέματα ἀφορῶντα στὴ ζωὴ τῆς ἁγίας **Ἐκκλησίας**, ἐν ἀναφορᾷ πάντο-τε καὶ πρὸς τὴν πατρίδα μας τὴν **Ἑλλάδα**. Ὡριμώτατος σήμερα ὡς πρὸς τὴν ἡλικία, ἀναμιμνήσκομαι εὐγνωμόνως τῶν κεκοιμημένων ἐ-κείνων πνευματικῶν πατέρων καὶ ἀδελφῶν, ἀοιδίμων **Ἀρχιεπισκόπων** καὶ **Μητροπολιτῶν**, ἐπικαλούμενος τὰς εὐχὰς των καὶ προσευ-χόμενος ὑπὲρ τῆς ἀναπαύσεως αὐτῶν. Ὅσοι μὲ γνωρίζουν, ἀναγνωρί-ζουν τὴν μεγάλη τιμὴ καὶ εὐγνωμοσύνη σὲ ἐκείνους ποὺ μὲ καθωδή-γησαν καὶ μὲ ἐχειροτόνησαν.

Μὲ πρόταση τοῦ **Μακαριωτάτου Προέδρου Ἀρχιεπισκόπου κυρίου Ἱερωνύμου**, ἡ ὁποία ἐνεκρίθη ὁμοφώνως ὑπὸ τῆς **Διαρκoῦς Ἱεραῆς Συνόδου** ἀνετέθη στὴν ταπεινότητά μου ἡ διαπραγμάτευση τῆς παρουσίας εἰσηγήσεώς μου, ὑπὸ τὸν τίτλο :

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ».

Εἰσαγωγικὰ πρέπει νὰ σᾶς πληροφορήσω, ὅτι τὸν **Μάρτιο** τοῦ ἔτους **1990** ἐκυκλοφορήθη ἓνα ἀπὸ τὰ βιβλία μου (σελίδες **232**) μὲ τὸν τίτλο **«ΕΚΚΛΗΣΙΑ καὶ ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ»**. Ἡ κυκλοφορία τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ὑπῆρξε ἐπιτυχής, ιδιαίτερα δὲ ἐσχολιάσθηκε ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου. Μνείαν τοῦ ὄρου **«νέος Ἑλληνισμός»** ἔκαμα μὲ τὴν προσφώ-νησή μου τῆς **31-8-1992** κατὰ τὴν πρώτη **Σύναξη** τῶν **Ἀρχιερέων** τοῦ **Οἴκουμενικοῦ Θρόνου** στὴν **Κωνσταντινούπολη** ὑπὸ

τὴν προεδρία τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. **ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙ-ΟΥ**. Μὲ ἀπόφαση τῆς ΔΙΣ ἐκπροσωπούσαμε ὡς ἐπιτροπὴ ἐκ μέρους τῶν **Ἱεραρχῶν τῶν Βορείων Ἐπαρχιῶν**, ἡ ταπεινότης μου καὶ οἱ ἀοί-διμοι **Μητροπολίται Ἰωαννίνων** κυρὸς **Θεόκλητος** καὶ **Γρεβενῶν** κυρὸς **Σέργιος**, οἱ ὁποῖοι ὑπήρξαμε ὁμόφρονες καὶ σύμψυχοι. Εἰς τὸ διά-λειμμα τῶν ἐργασιῶν τῆς **Συνάξεως** μὲ ἐπλησίασεν ὁ τότε γέρον καὶ νῦν μακαριστὸς **Μητροπολίτης Κισάμου** καὶ **Σελίνου** κυρὸς **Εἰρηναῖ-ος Γαλανάκης**, ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπε ἐπὶ λέξει : « Ὡστε ἔτσι λοιπόν; **Νέ-ος Ἑλληνισμός; Πολὺ μοῦ ἤρρεσεν αὐτὸς ὁ ὅρος. Θὰ ἔχη συνέχεια, μάλιστα**». Καὶ εἶχε δίκηο.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὴν πορεία τῆς **Χριστιανικῆς** πίστεως, ὡς νέας θρησκείας, προκειμένου αὐτὴ νὰ διαδοθῆ καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ, κατὰ τοὺς αἰῶνες μετὰ τὴν παύση τῶν διωγμῶν, εἶναι ἓνα τεράστιο κεφάλαιο γιὰ τὸ Ἔθνος τῶν Ἑλλήνων, τὸ ὁποῖο κατ-έγραψαν σπουδαῖοι ἄνδρες τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν, ὅπως ὁ **Ἀρχι-ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρυσόστομος Παπαδόπουλος**, ὁ **Νικόλαος Λού-βαρης**, ὁ **Γεράσιμος Κονιδάρης**, ὁ **Στίλπων Κυριακίδης**, ὁ **Παναγιώ-της Παναγιωτάκος** κ.ἄ. στὸ μνημειώδη **Τόμο «ΕΛΛΑΣ»** τῆς **Μεγάλης Ἑλληνικῆς Ἐγκυκλοπαιδείας** καὶ ἐκ τῶν ἱστορικῶν ὁ **Κωνσταντῖνος Παπαρόρηγόπουλος**.

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ καὶ τὶς διακηρύξεις τῶν μεγάλων ἐπιστημόνων καὶ τὴν συνισταμένη τῶν διακηρύξεων καὶ τῶν διδαχῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πατέρων ἔρχεται ὡς ἀνόθευτο καταστά-λαγμα ἢ σωτηριώδης ἀλήθεια, ὅτι ἡ **Ἐκκλησία** εἶναι ἡ μεγίστη δωρεὰ τοῦ **Θεοῦ** στοὺς ἀνθρώπους. Ὁ δὲ **Ἑλληνισμὸς** εἶναι τὸ μεγάλο δῶρο τῶν **Ἑλλήνων** στὴν ἀνθρωπότητα. Ἐλέχθη ὅτι ἡ **Ἑλλάδα** προσέφερε στὸν κόσμον τὴν **Δημοκρατία**, ἢ **Ῥώμη** τὸ **Δίκαιο** καὶ ὁ **Χριστιανισμὸς** τὴν **Ἀγάπη**. Ἡ ἀποψη αὐτὴ εἶναι ὀρθὴ μὲν, ἀλλὰ τελείως ἐλλιπής. Καὶ τοῦτο ἐπειδὴ ὁ **Ἑλληνισμὸς**, ἐκτὸς ἀπὸ

τὴν **Δημοκρατία** προσ-έφερε στὸν κόσμον καὶ τὴν φιλοσοφία, τὴν ποίηση, τὶς καλὰς τέχνες καὶ τὴν ἀνδρεία.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ὁμως σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὸν **Χριστιανισμό**, ὁ ὁποῖος δὲν μπορεῖ νὰ νοηθῆ ἔξω ἀπὸ τὸ μυστήριον τῆς **Ἐκκλησίας**, ἡ προσφορὰ στὸν κόσμον εἶναι πέρα ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα μέτρα καὶ τὰ ἐπίγεια πράγματα. Ἡ **Ἐκκλησία** δὲν εἶναι ἀπλῆ γνώση, εἶναι ἡ ἀλήθεια. Δὲν εἶναι ὁ νόμος εἶναι ἡ χάρις. Δὲν εἶναι ἐπίγειος τόπος μόνο, εἶναι καὶ ὁ οὐρανός. Δὲν εἶναι ὁ κοινὸς χρόνος, εἶναι ἡ αἰωνιότητα. Ἡ **Ἐκκλησία** εἶναι ἡ διάπλατη ἀγκαλιὰ ἀπὸ τὰ αἱματωμένα χέρια καὶ τὴν πλευρὰ τοῦ **Ἐσταυρωμένου Ἰησοῦ Χριστοῦ** ποῦ ἐπεκτείνεται σ' ὅλο τὸν κόσμον καὶ μέχρι τὸν **Ἄδη**, γιὰ νὰ ἀποδειχθῆ μὲ τὴν **Ταφή** καὶ τὴν **Ἀνά-στασὴ** του, ὅτι αὐτὴ ἡ ἀγκαλιὰ εἶναι ἡ σωτήρια κιβωτὸς τοῦ ἀνθρώπου μέσα στὰ πελάγη καὶ τοὺς ὠκεανούς τῆς πολυπάθους ζωῆς του. Ἐ-ὰν ὁ ἄνθρωπος δὲν πιστεύει στὴν αἰωνιότητα καὶ στὴ σωτηρία, δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβῃ τί εἶναι ἡ **Ἐκκλησία**. Γιὰ τοὺς πιστοὺς **Χριστιανούς** ἡ **Ἐκκλησία** εἶναι ἡ βεβαιότητα γιὰ τὴν σωτηρία, ὑπὸ τις προ-ὑποθέσεις ποῦ διδάσκει τὸ **Εὐαγγέλιον** καὶ ἡ **Ἐκκλησία**.

ΟΣΟΙ ΔΕΝ ΠΙΣΤΕΥΟΥΝ, βλέπουν τὴν **Ἐκκλησία** ἢ ὡς ἓνα κοινωνικὸ παράγοντα, ἢ ὡς κύριον στήριγμα τοῦ **ἔθνους**, ἢ τὸ πιὸ ὑποτιμητικόν, ὡς δύναμη συντηρήσεως καὶ ἀναχρονισμοῦ. Ἡ μαρτυρία τῶν πιστῶν, ὡς ἐμπειρία, βίωμα καὶ ἀποτέλεσμα τῆς πνευματικῆς ζωῆς των μέσα στὴν **Ἐκκλησία**, εἶναι τὸ κεφάλαιον τῆς «**ἀπολογίας**» τῆς πρὸς τοὺς ἀπίστους, ποῦ ἔχουν τὴν ἀκρισία καὶ νὰ τὴν ἐγκαλοῦν. Ὁ εὐαγγελικὸς **Λόγος** καὶ ἡ **Ἱερὰ Παράδοσις**, ἐνηρμονισμένα στοιχεῖα, «**θεωρεῖα τε καὶ πράξει**», μέσα στὴ μυστηριακὴ ζωὴ τῆς **Ἐκκλησίας**, ἐξασφαλίζουν στοὺς πιστοὺς ἓνα ἀστείρευτον ποτάμι πνευματικῆς δω-ρεᾶς, ποῦ διαποτίζει δυναμικὰ καὶ χαριτώνει ἐσωτερικὰ τὴν ὑπαρξὴ τους. Ἡ **Ἐκκλησία** βλέπει μὲ πολλὴ στοργὴ καὶ ἀγάπη ὅλους, ὅσοι ἰσχυρίζονται ὅτι εἶναι ἄπιστοι ἢ καὶ ἐχθροί

της. Γι' αυτό στον καθένα από αυτούς επαναλαμβάνει την πρόσκληση του αποστόλου **Φιλίππου** «**Έρχου και Ίδε**» (Ιω. 1,47). Όποιος έλθη στο περιβόλι της και αληθι-νὰ δὴ τοὺς ἀνθούς και τοὺς καρπούς της δὲν πρόκειται νὰ ξαναφύγη ποτέ.

Οἱ **ΠΟΙΜΕΝΕΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ**, οἱ ὅποιοι ἔχουν τὸ προνόμιο και τὴν εὐθύνη νὰ διδάσκουν τὸν λαὸ τοῦ **Θεοῦ**, βλέπουν και θεω-ροῦν ὅλα τὰ πρόσωπα και τὰ πράγματα κάτω ἀπὸ τὸ πρίσμα τῆς **Ἐκ-κλησίας**. Δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ διαφοροετικά. Ὅλη ἡ ζωὴ γύρω μας μαρ-τυρεῖ και κηρύσσει τὴν **Ἐκκλησία**, γιὰ τὸ παρὸν και τὸ μέλλον. «**Τὰ πάντα και ἐν πᾶσι Χριστός**» (Κολ. 3,11), εἶπε ὁ ἱερός **Παῦλος**. Μὲ τὴν καλλιέργεια αὐτοῦ τοῦ ὑγιοῦς ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος εἶδαμε στὰ νεώτερα χρόνια, πὼς ἡ **Ἐκκλησία** δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι πρῶτα θε-ραπεινίδα μιᾶς ἐθνικῆς ιδέας ἢ ὑποθέσεως και μετὰ ὅλα τὰ ἄλλα. Μὲ τὴν ἀνθηση τῆς ὀρθοδόξου θεολογικῆς σκέψεως ἐβεβαιωθήκαμε πιὸ πολὺ ὅτι ἡ **Ἐκκλησία** τοῦ **Χριστοῦ** εἶναι πρῶτα κιβωτὸς σωτηρίας και μετὰ ἀκολουθοῦν ὅλα ὅσα μποροῦν νὰ χωρέσουν μέσα σ'αὐτή. Ἐτσι ὁ λόγος μᾶς ὠθεῖ στὴ θεώρηση αὐτοῦ ποῦ ἀποκαλοῦμε **πατρίδα**, **Ἑλλά-δα**, **Ἑλληνισμό**. Γιὰ τὸ παρελθὸν αὐτῆς τῆς συζεύξεως τῆς **Χριστιανι-κῆς Ὁρθοδοξίας** και τοῦ **Ἑλληνισμοῦ**, ἢ τῆς **Ἐκκλησίας** και τοῦ **Ἑ-θνους**, ἔχουν γραφῆ χιλιάδες σελίδες. Στὶς πλεῖστες ἀπὸ αὐτές, και ὅπου ιδιαίτερα δὲν ὑπάρχει ιδεολογικὴ προκατάληψη ἢ ἀλλότρια κο-σμοθεωριακὴ τοποθέτηση, γράφεται μὲ ἔμφαση πὼς ἡ **Ὁρθοδοξία** ἔ-δωσε νέα πνοὴ ζωῆς στὸν **Ἑλληνισμό**, ἢ δὲ **Ἐκκλησία** ἔσωσε τὸ **Ἑ-θνος** μας ἀπὸ τὸν μουσουλμανικὸ ἐξανδραποδισμό και τὴν ἐξαφάνι-ση. Στούς καιροὺς μας εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀπαλλαγοῦμε ἀπὸ τὴν στεῖ-ρα παρελθοντολογία τοῦ πολιτικοῦ κομματισμοῦ και νὰ φύγωμε ἀπὸ τὶς ἀνεπίκαιρες ἀντιπαραθέσεις. Κρατῶντας ὡς πολῦτιμο ἐφόδιο τὴν πειρα και τὰ διδάγματα τῆς ἀποσαφηνισμένης ἱστορικῆς πραγματικό-τητος, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν θεολογικὴ ἐκκλησιολογικὴ

σκέψη, νὰ ἐγ-κύψωμε μὲ σοβαρότητα στὸν ὀξύτατο προβληματισμὸ τῆς ἐποχῆς μας, ποὺ λέγεται «**Νέος Ἑλληνισμὸς**». Θὰ δώσωμε λόγο στὸ **Θεὸ** καὶ θὰ χλευασθοῦμε ἀπὸ τὶς ἐπόμενες γενιές, ἂν δὲν σταθοῦμε ἀντάξια ἐμπρὸς στὴ νέα πραγματικότητα, ὅπως τὴν συνθέτουν οἱ κοσμογονι-κὲς ἀλλαγές τῶν συγχρόνων κοινωνιῶν. Ἡ **Ὁρθοδοξία** προσφέρει καὶ σήμερα στὸν **Ἑλληνισμὸ** τὴν διαβεβαίωση ὅτι θὰ τὸν συγκρατήσει ὄρθιο καὶ ἀκέραιο μέσα στὴ θύελλα ποὺ σηκώνουν οἱ διεκδικήσεις καὶ οἱ ἀμφισβητήσεις ἀπὸ μέρους τῶν ἐχθρῶν του. Κι' αὐτὸ ἐπειδὴ ἡ **Ἐκ-κλησία** διαθέτει τὴν ἐναργῆ αὐτοσυνείδηση, τῆς συμπτώσεως μεταξὺ τῆς ἔμψυχης παρουσίας τοῦ **Ἑλληνισμοῦ** καὶ τῆς ἔμψυχης ὑπάρξεως τοῦ πληρώματός της. Πιὸ ἀπλᾶ, ἡ **Ἐκκλησία** στηρίζει καὶ σήμερα τὸν **Ἑλληνισμὸ**, ἐπειδὴ ὁ ἴδιος ἱστορικὸς λαὸς εἶναι καὶ **Ἐκκλησία** καὶ **Ἑλλάδα**. Χρέος καὶ ἀποστολὴ τῆς **Ἐκκλησίας** εἶναι νὰ βοηθήσῃ καὶ νὰ σώσῃ αὐτὸν τὸν λαὸ τοῦ **Θεοῦ**, καὶ ὁ λαὸς νὰ ἀντιληφθῇ τὴν εὐθύ-νη του παραμερίζοντας τοὺς ξενόφερτους δογματισμοὺς ποὺ ἤδη παραπαίουν στὴ διεθνή κονίστρα τῶν λαῶν. Ὅλοι μαζὺ οἱ **Ἕλληνες** γιὰ νὰ σωθοῦμε.

Μὲ μιὰ ματιὰ ἀναδρομικὴ στὸ παρελθὸν θαυμάζομε τὸν ἀρχαῖο κλασσικὸ ἑλληνικὸ πολιτισμὸ, ἐκπλησσομέθα ἀπὸ τὸ μεγαλεῖο τῆς ἐκπολιτιστικῆς κυρίως ἑλληνικῆς ἐκστρατείας τοῦ **Μεγάλου Ἀλεξάνδρου**, θέτομε μαύρη ταινία στὴ ρωμαϊκὴ κυριαρχία μὲ τὰ ἐγκλήματα ἐναντίον τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ μένομε ἐκστατικοὶ ἐμπρὸς στὸ συναπάντημα τοῦ διακηρυχθέντος ἀρχαίου **Ἑλληνικοῦ** πολιτισμοῦ μὲ τὴν ἀνατείλασα ἐν ἐλευθερίᾳ μεγάλη καὶ ἀνθρωποσωτήρια εὐαγγελικὴ χριστιανικὴ πίστη, ἡ ὁποία ἐκαρποφόρησε ἐπὶ χίλια χρόνια τὸν ἑλληνοχριστιανικὸ βυζαντινὸ πολιτισμὸ, τὸν μακροβιότε-ρο τῶν ἐπὶ τῆς γῆς πολιτισμῶν. Ἀκολούθησε ἡ μισερὴ σκλαβιά, κι' ἀ-πὸ τὴν τέφρα ἐξῆλθε ὁ σπινθήρας γιὰ τὴν ἐλευθερία, καὶ ἡ λάμψη ἀ-πὸ τὴν ἐλπίδα τῆς **Ἀναστάσεως**, τῆς παμμεγίστης

δωρεᾶς τοῦ **Χρι-στοῦ** γιὰ τὴν σωτηρία μας καὶ τὴν μέλλουσα κληρονομία.

Ὁ ὄρος «**Νέος Ἑλληνισμός**» δὲν σηματοδοτεῖ καὶ δὲν προσδιο-ρίζει μιὰ ἐπιτυχημένη καὶ σταθερὴ περίοδο θριάμβου τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ Ἔθνους μας, ὅπου ὅλα πηγαίνουν καλὰ καὶ ἐμεῖς διαβιοῦμε κα-λύτερα. Ἄλλωστε οἱ δύο παγκόσμιοι πόλεμοι ἀνέκαμψαν τὴν πορεία μας πρὸς τὴν πρόοδο καὶ τὸν πολιτισμό. Οἱ ἐναλλαγές στὴ ζωὴ τῶν λαῶν μὲ τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατὰ, εἶναι μόνιμο φαινόμενο, μὲ τοὺς ἰσχυ-ροὺς λαοὺς, ὅμως, νὰ ἔχουν τὸ προνόμιο τῶν μακρῶν περιόδων εἰρή-νης καὶ πολιτισμοῦ. Οἱ ἀπαρχές τῆς δικῆς μας εὐμάρειας, ὅταν ἔληξε ὁ ἀπεχθὴς καὶ ἀδικαίωτος ἐμφύλιος πόλεμος τῶν Ἑλλήνων, τῆ ὑποκι-νήσει τῶν **Σλαύων** κομμουνιστῶν, ἐσκόνταψαν στὴν περιπέτεια τῆς ἑπταετίας **1967-1974**. Ξεχνῶντας ὅ,τι ἄλλο, τὸ Ἔθνος μας ἦταν τραυ-ματισμένο ἀπὸ τὴν ἀπώλεια τῆς **Κύπρου** τῶν Ἑλλήνων. Τὴν **Κύπρο** παρωμοίασε ὁ νομπελίστας ποιητῆς ὡς «**χρυσοπράσινο φύλλο ῥιγ-μένο στὸ πέλαγος**». Καὶ ἐκεῖ παραπαίει ἀκόμα.

Ὅπως ἔχει γίνει ἤδη ἀντιληπτό, ὀλόκληρη ἡ εἰσήγησή μου κινεῖται γύρω ἀπὸ δύο πόλους. Πρόκειται γιὰ τὴν **Ἐκκλησία** μας καὶ τὸν **Ἑλληνισμό** στὴ διαμορφουμένη νέα μορφή του κατὰ τὶς τελευταῖ-ες καὶ ὑπὸ ἐξέλιξη ἐκδοχές του. Στὸν πρῶτο ὑπὸ ἔρευνα χῶρο, ἦτοι τῆς ἀγίας μας **Ἐκκλησίας**, ὅπως ἐμεῖς τὴν συνειδητοποιοῦμε, διαπι-στῶνομε τὴν ἀπουσία τῆς ἀνησυχίας ἀπὸ ἐμᾶς καὶ τοὺς πιστοὺς της.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΣ πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου, ποὺ πέθανε στὴν **Ἀθήνα** πρὶν ἀπὸ χρόνια, συνήθιζε νὰ λέγη καὶ νὰ γράφη πῶς ἀπαραίτητο χαρακτηριστικὸ τῆς ζωῆς κάθε ὑπευθύνου **Χριστιανοῦ** εἶναι ἡ ἀνησυχία. Πολλές φορές εἶχε κάμει λόγο μὲ ιδιαί-τερη ἔμφαση γιὰ τὴν «**ἀγία ἀνησυχία**», ποὺ τὴν καλλιεργοῦσε συνει-δητὰ στοὺς συνεργάτες του, μὲ ἀντικειμενικὸ σκοπὸ νὰ μὴ

λιμνάσουν ποτέ τὰ πνευματικὰ διαφέροντα τῶν **Χριστιανῶν** καὶ οἱ ἀράχνες νὰ μὴ πλέξουν ποτέ τὸ ἐξοντωτικὸ κέντημά τους ἐπάνω στὴ χριστιανικὴ κοινωνία. Ἐὰν ἐπιχειρήσωμε μιὰ ἀναγωγὴ αὐτῆς τῆς ιδέας-προτρο-πῆς στὴν **Καينὴ Διαθήκη** τότε θὰ βροῦμε τὶς ῥίζες τῆς στὴν προτρο-πῆ τοῦ **Κυρίου**: «**γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἶδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται... ἃ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι λέγω· γρηγορεῖτε**» (**Μάρκ.13, 35 & 37**). Τὴν ἀνησυχία καὶ τὴν ἐγρήγορση ἀκόμη καὶ μέχρι τοῦ σημεί-ου τῆς διὰ τοῦ αἵματος μαρτυρικῆς θυσίας ἐδίδασκε συνεχῶς ὁ **Ἀπό-στολος Παῦλος** γράφοντας: «**γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀν-δρίζεσθε, κραταιοῦσθε**» (**Α' Κορ. 16,13**). Ἐὰν ἡ ἀποψη τοῦ ἀνιδιοτε-λοῦς ἐκεῖνου διανοητοῦ γιὰ τὴν ἀνησυχία, ἦταν χρήσιμο κέντρισμα γιὰ τοὺς **Χριστιανούς** ποὺ ἐπηρέαζε, καὶ ἂν πολὺ περισσότερο στηρί-ζεται στὴν βαθύτερη εὐαγγελικὴ διδασκαλία, δὲν θὰ ἦταν καθόλου λάθος νὰ τὴν μεταφέρωμε ἐμεῖς σήμερα στὰ ἐκκλησιαστικά μας πράγματα. Εἶναι τόσο συνταρακτικὲς οἱ ἀλλαγές ποὺ ἐπέρχονται στὴν ἀτομικὴ καὶ στὴ δημόσια ζωὴ τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου, ὥστε μόνον μύωπες ἢ τελείως ἀδιάφοροι **Χριστιανοί** δὲν θὰ κατώρθωναν νὰ τὶς διακρίνουν. Μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ καταιγιστικὸ πῦρ τῶν ποι-κίλων ἀναστατώσεων θὰ ἦταν ἐγκληματικὴ ὁποιασδήποτε μορφῆς ἡ-συχία τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀνθρώπων. Ἀντίθετα, ἡ ἀνησυχία, ἡ δημι-ουργικὴ ἀνησυχία, ὀδηγεῖ ἀναποφεύκτως στὴν ἀντιμετώπιση ὅλου τοῦ πλέγματος τῶν καιριῶν προβλημάτων ποὺ συνθέτει ἡ σημερινὴ πραγματικότης. Ἡ ἀνησυχία, λοιπόν, εἶναι μιὰ ἀναγκαιότης γιὰ τὴν δική μας ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ. Κίνητρο πάντοτε ἡ ἀγάπη γιὰ τὴν **Ἐκ-κλησία** τοῦ **Χριστοῦ**, στὴν ὁποία προσφέρωμε ὀλόκληρη τὴν ζωὴ μας. Αὐτὴ τὴν **Ἐκκλησία** τὴν θέλωμε νὰ γίνεται ὅλο καὶ περισσότερο τὸ μόνιμο προστατευτικὸ «**πανδοχεῖο**» γιὰ τοὺς τόσους ὁδοιπόρους τῆς ζωῆς, ποὺ ἄλλους τοὺς δέρνει ἢ θύελλα τοῦ κόσμου, καὶ ἄλλους τοὺς πληγώνουν βαριά οἱ «**ληστὲς**» τῆς ἐποχῆς μας.

ΔΕΝ ΕΧΟΜΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑ οί πνευματικοί ποιμένες νὰ κοιμώμαστε ἤσυχοι. Δὲν ἔχομε δικαίωμα ἐμεῖς ὅλοι, ἐπίσκοποι, ἱερεῖς, μοναχοί, ἱεροκήρυκες, καὶ τὰ λοιπὰ λαϊκὰ τῆς **Ἐκκλησίας** στελέχη νὰ χάνωμε καιρὸ σὲ ἀνεύθυνες συζητήσεις, σὲ ἀτελεύτητες ἔριδες καὶ ἄλλες ἐπιδιώξεις. Ὅταν οἱ δεσποτάδες καὶ οἱ παπάδες ἐκράτησαν μέσα στὴν ἱστορία ὑψηλὰ τὴν **Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία** καὶ μᾶς τὴν παρέδωσαν νὰ τὴν φυλάξωμε σὰν πολύτιμο θησαυρὸ τῆς ζωῆς μας, ὁ χιτώνας τῆς ἦταν πορφυρωμένος ἀπὸ τὰ αἵματα τῶν καρδιῶν καὶ τῶν σωμάτων τῶν ἡρωϊκῶν ἐκείνων πατέρων μας. Ἐμεῖς ὅμως, πλανεμένοι ἀπὸ τὴν γλύκα τῆς συγχρόνου ζωῆς, παγιδευμένοι ἀπὸ τὶς χρηματικὲς χορηγίες, κινδυνεύομε νὰ ἀποκοιμηθοῦμε βαθιὰ ἐπάνω στὰ κάστρα ποὺ ἐτίμησαν ἄγρυπνοι οἱ προκάτοχοί μας. Καὶ ὅμως, γύρω μας τρίζουν ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρὲς τὰ θεμέλια τοῦ ὀρθοδόξου ἐκκλησιαστικοῦ οἰκοδομήματος. Ἀργά, ὑπουλα, ἀλλὰ σταθερά, ἄγνωστες δυ-νάμεις καὶ καταστάσεις ποὺ ζητοῦν νέες προσαρμογὲς μᾶς ὀδηγοῦν σὲ ἀνοίγματα χωρὶς τὴν δυνατότητα ἐπιστροφῆς. Ἡ ἀντίδραση πρέπει νὰ ξεκινήσῃ μὲ τὴν καθολικὴ, ἄμεση καὶ δημιουργικὴ ἀνησυχία. Μὲ τὸ πύρωμα τῆς καρδιᾶς καὶ μὲ τὴν σύνεση τῶν ὑπευθύνων ἀνθρώπων, νὰ ξεκινήσωμε μὲ δυὸ ἀντικειμενικοὺς στόχους: τὴν ψυχραὶμὴ ἐκτίμηση τῶν κινδύνων ἀπὸ ὅπου καὶ ἂν προέρχονται, καὶ τὸ ἐσωτερικὸ νοικοκύρεμά μας, μὲ πρῶτο μέλημα τὸν πνευματικὸ ὀπλισμὸ κάθε μέλους τῆς **Ἐκκλησίας**. Δὲν κάνομε οὔτε κινδυνολογία, οὔτε ὑποφέρομε ἀπὸ ἄκαμπτο συντηρητισμὸ. Θέλομε τὴν **Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία** τῆς **Ἑλλάδος** ἐνωμένη, δυνατὴ, ἀνεξάρτητη: νὰ διαθέτῃ κῦρος καὶ νὰ ἐμπνέῃ σεβασμὸ: νὰ ἐκτελῇ τὶς ὑποχρεώσεις τῆς μέσα σὲ ἓνα εὐνομούμενο **Κράτος** καὶ νὰ ἀσκῇ τὶς πνευματικὲς δικαιδοσίαις τῆς χωρὶς περιορισμὸ: νὰ ὀμιλῇ καὶ νὰ ἀκούεται: νὰ ἔχῃ ἀφωσιωμένους πιστοὺς καὶ νὰ στέκεται κοντὰ τους σὲ ὅλες τὶς στιγμὲς τῆς ζωῆς τους. Θέλομε τὴν **Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία** μας ὄχι μόνον σὰν ἐπίγεια θεραπαινίδα τῶν ἐθνικῶν ἀναγκῶν μας,

ἀλλὰ καὶ σὰν κιβωτὸ τῆς σωτηρίας ποὺ στέλνει σωσμένες ψυχές στοὺς οὐρανοὺς. Γιατί, ἢ πι-στεύομε ἢ δὲν πιστεύομε στὴ θεία ἀποστολή της. Ἐξακολουθοῦμε νὰ ἐπιμένωμε στὴν ἀναγκαιότητα τῆς δημιουργικῆς ἀνησυχίας, ποὺ γιὰ τὴν ὥρα δὲν τὴν βλέπομε, δὲν τὴν αἰσθανόμαστε. Γιὰ νὰ γίνῃ, λοι-πόν, πιὸ ἀντιληπτὸ τὸ πρόβλημα τῆς ἀπουσίας τῆς ἀνησυχίας ἀπὸ τὴν **Ἐκκλησία** τῆς **Ἑλλάδος** – καὶ εἴμαστε ὅλοι ὑπεύθυνοι γι’ αὐτό – χρειάζεται πολλή προσοχή, διαρκῆ προσευχή, καὶ συστηματικὲς ποι-μαντικὲς ἐνέργειες πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις.

Ἡ ΖΩΗ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ πορεύεται ἐντὸς τοῦ κόσμου τῆς ἐποχῆς μας, μὲ τὸν ἴδιο τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο πορεύεται καὶ ἡ ζωὴ ὄλων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἡ γενικὴ εἰκόνα τῆς ἀνθρωπίνης παρουσίας γύρω μας δὲν διαθέτει στοιχεῖα ἰδεολογικῆς διακρίσεως. Ἀναφερόμε-θα κυρίως στὸν ἐλεύθερο κόσμο, ἐκεῖ ὅπου τὰ καθεστῶτα ἐπιτρέπουν ἐλεύθερα τὴν ἄσκηση τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας. Στὸν ἄλλο κό-σμο, ὅπου ἡ χριστιανικὴ πίστη διώκεται μεθοδικῶς καὶ ἀπηνῶς, ἰσχύ-ουν ἄλλες διαπιστώσεις, οἱ ὁποῖες δὲν εἶναι τοῦ παρόντος. Στὸν ἐλεύ-θερο, λοιπόν, κόσμο ἡ ἰσοπέδωση τῆς χριστιανικῆς προσωπικότητας, ἢ ἀπουσία διακεκριμένων **Χριστιανῶν** κατὰ τὸ φρόνημα καὶ κατὰ τὸν βίον, εἶναι συνέπεια τῆς ἀγωνιστικῆς ἀπραξίας ὄλων μας. Ὀλίγο κατ’ ὀλίγο, γεγονότα τῶν ὁποίων ἡ ἰσχὺς ἐθεωρήθηκε παροδική, συνεσω-ρεύθησαν στὴν ψυχὴ τοῦ **Χριστιανοῦ** τῆς ἐποχῆς μας, καὶ ἐπέφεραν ἀλλοιώσεις στὸ φρόνημά του. Τέτοια γεγονότα ὑπῆρξαν πολλά, ἀνα-γόμενα κυρίως στὴν σφαῖρα τῶν ἐπιστημονικῶν ἐπιτευγμάτων καὶ τῶν διαστημικῶν ἀλμάτων. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, οἱ ἄνθρωποι ἐρῶ-φθησαν στὸ κυνηγητὸ τοῦ πλουτισμοῦ καὶ τῶν ἀπολαύσεων, κατά-σταση ἢ ὁποῖα διευκολύνθηκε ἀπὸ τὴν περίοδο τῆς εἰρήνης τὴν ὁποῖα διερχόμεθα. Αὐτὴ ἡ εἰκόνα τοῦ ταυτισμοῦ τῶν **Χριστιανῶν** μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῶν ἀμφισβητήσεων καὶ τῶν

εὐδαιμονιστικῶν ἐπιδιώξεων εἶναι ἐναργῆς καὶ στὸν ἐκκλησιαστικὸ χῶρο τῆς πατρίδος μας. Οἱ **Χριστιανοὶ** ἐγίναμε ἓνα μὲ τοὺς μὴ **Χριστιανούς**. Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἀπωλέσαμε τὴν «**πατρῶα**» εὐσέβεια ἢ ὅτι δὲν πιστεύομε στὸν **Χριστό**. Οἱ **Χριστιανοὶ** κινδυνεύομε νὰ χάσωμε τὴν αὐτοσυνειδησία μας ἐξ αἰτίας τῆς ἀγωνιστικῆς ἀπραξίας, ἡ ὁποία μᾶς διακρίνει. Ἡ ἐποχὴ μας ἀνέστειλε μέσα μας κάθε διάθεση ἀγωνιστικότητας.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ στὴν πρώτη ἐπιστολὴ του πρὸς τοὺς **Θεσσαλονικεῖς** γράφει: «**αὐτοὶ γὰρ οἶδατε, ἀδελφοί, τὴν εἰσοδὸν ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν, ἀλλὰ προπαθόντες καὶ ὑβρισθέντες, καθὼς οἶδατε, ἐν Φιλίπποις, ἐπαρῶρησιασάμεθα ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι**» (Α΄ Θεσ. 2,1-2). Μετὰ τὴν δοκιμασία καὶ τὶς ὑβρεῖς στοὺς **Φιλίππους** ὁ **Ἀπόστολος** συνεχίζει τὸ κήρυγμα τοῦ **Εὐαγγελίου** στὴ **Θεσσαλονίκη** «ἐν πολλῷ ἀγῶνι». «**Ἐν πόσῳ καὶ ποίῳ ἀγῶνι**», κηρῦσσεται σήμερα τὸ **Εὐαγγέλιο** ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς ποιμένες τῆς **Ἐκκλησίας** ἐν τῷ συνόλῳ, οἱ ὁποῖοι ἀνενόχλητα καὶ ἄνευ κόπου ἐξοφλοῦμε τὸ χρέος ἑνὸς «**τεταγμένου**» καὶ τετριμμένου κηρύγματος, χωρὶς τὴν ἐσωτερικὴ δόνηση τῆς ἀποστολικῆς συνειδήσεως ἑνὸς **Παύλου** ἢ ἑνὸς **Πέτρου**; Ἐξέλιπε ἡ παρῶρησία, ἐμαράθηκε ὁ ζῆλος, κατέπε-σε ὁ ἐνθουσιασμός ὑπὸ τὴν ἐπήρεια τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου τούτου. Τὸ φαινόμενο τοῦτο εἶναι γενικὸ σὲ ὅλες τὶς **Χριστιανικὲς Ἐκκλησίες** καὶ ὁμολογίες. Γι' αὐτὸ καὶ εἰδικώτερα οἱ ἡγέτες τοῦ προτε-σταντικοῦ κόσμου, τῶν ὁποίων ἡ «**ἐκκλησιαστικὴ**» ζωὴ στηρίζεται κυρίως στὸ στήριγμα τοῦ **Εὐαγγελίου**, ὁμολογοῦν ὅτι τὸ κήρυγμα δι-έρχεται τὴν πρώτη κρίση στὴν ἱστορία του. Εὐτυχῶς ὅτι στὴν **Ὁρθό-δοξη Ἐκκλησία** ὁ λατρευτικὸς πλοῦτος ὡς ἀκρογωνιαίος λίθος στηρί-ζει τὸ ἐκκλησιαστικὸ οἰκοδόμημα καὶ συμπληρώνει τὴν ἐμφανῆ ἔλλει-ψη τοῦ ἀγωνιστικοῦ κηρύγματος.

Ἀλλὰ τὸ νοσηρὸ σύμπτωμα ὑφίστα-ται ἐπεκτεινόμενο σὲ ὀλόκληρο τὸ πλήρωμα τῆς στρατευομένης Ἐκ-κλησίας.

ΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ τῆς ἐποχῆς μας, σὲ ὑψηλὸ ποσοστό, δὲν ἀγωνίζονται γιὰ τὸν **Χριστό**. Οἱ **Χριστιανοὶ** συνθηκολογοῦν μετὰ τοῦ κόσμου χάριν τοῦ ἑαυτοῦ των. Ἡ κατὰ κόσμον ζωὴ διαθέτει γλυκύτητα καὶ τερπνότητα, ἐνῶ ἡ κατὰ **Χριστὸν** ζωὴ ἀπαιτεῖ θυσίες καὶ στέρησεις. Παρὰ τὴν βαναυσότητα καὶ ἀπανθρωπία τῆς μηχανοκρατίας, παρὰ τὴν καταπίεση τῶν διεθνῶν καλωδίων, τῶν κεραιῶν καὶ τῶν ἠλεκτρονικῶν μέσων, ποὺ μετατρέπονται συνεχῶς σὲ ἀλυσίδες ἐνὸς πανανθρωπίνου δεσμοτηρίου, οἱ ἄνθρωποι ὀλισθαίνουν πρὸς τὸν εὐδαιμονισμό ὑπογράφοντας συνεχῶς συμβόλαια συμβιβασμῶν, ἀπαρνούμενοι τὸν **Χριστὸ** καὶ τὴν Ἐκκλησία. Ἀπὸ ἐκεῖ ἀπορρέουν ὅλες οἱ ἀμφισβητήσεις γιὰ τὸν **Θεό**, γιὰ τὴν Ἐκκλησία, γιὰ τὴν αἰωνιότητα, καὶ γιὰ ὅλες τὶς ἀξίες τῆς ζωῆς. Μέσα σ' αὐτὸ τὸν χορὸ κινοῦνται καὶ οἱ **Χριστιανοὶ** κατὰ πλειονοψηφία, ἀγωνιζόμενοι ὄχι γιὰ τὴν πίστη, ἀλλὰ πῶς νὰ δικαιολογήσουν τὴν στάση τους ἔναντι τῆς πίστεως. Ἀφήνουν τὸν «**νοῦν Χριστοῦ**» καὶ φθείρονται οἱ σκέψεις τους καὶ ἡ ἀφοσίωσή τους στὸν **Χριστό**, ὅπως τὸ γράφει ὁ **Ἀπόστολος**: «**φοβοῦμαι δὲ μήπως, ὡς ὁ ὄφεις Εὐὰν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτω φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἀπλότητος τῆς εἰς τὸν Χριστόν**» (**Β' Κορ. 11,3**). Οἱ πολλοὶ ὄφεις τοῦ καιροῦ μας ἐξαπατοῦν τὰ τέ-κνα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ παρασύρουν στὴν διαφθορὰ τῆς ζωῆς, στὴν φιληδονία καὶ τὴν ἀπόλαυση. Ἀσθμαίνομε ὅλοι στὸν μαραθῶνιο τῶν ἐπιγείων ἐπιδιώξεων, ὑποτασσόμεθα σὲ τὶς νεοφανεῖς καταστάσεις μιᾶς ἀντιζωῆς, λησμονῶντας ὅτι τὸ «**πολίτευμα**» τῶν **Χριστιανῶν** «**ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει**» (**Φιλιπ. 3,20**). Ἡ σημερινὴ πραγματικότητα δι-καιώνει ὅ,τι κατ' ἐπανάληψη εἶπα στὸ πρόσφατο παρελθὸν σὲ κηρύγ-ματα. Οἱ **Εὐρωπαῖοι** ἔδιωξαν τὸν **Χριστὸ** ἀπὸ τὴν ζωὴ τους καὶ στὸ κενὸ ποὺ ἐδημιούργησαν ἐγκαταστάθηκε τὸ **Ἰσλάμ** καὶ τὰ τζαμιά, ἀ-κόμη καὶ κοντὰ στὸν ἅγιο **Πέτρο** τῆς **Ῥώμης**. Οἱ

Άγγλοι ἔκαμαν τοὺς χριστιανικοὺς **Ναοὺς** κέντρα διασκεδάσεως καὶ στὸ **Βέλγιο** οἱ **Μου-σουλμάνοι** εἶναι τὸ **36%** τοῦ πληθυσμοῦ.

ΣΤΗΝ ΕΛΛΕΙΨΗ τῆς ἀγωνιστικότητος ὀδηγεῖ ἡ ἀπουσία τῆς ἐσχατολογικῆς ἐνημερώσεως τῶν **Χριστιανῶν**. Ἄς μὴ διαφεύγη τῆς προσοχῆς μας ὅτι ἡ χιλιαστικὴ προπαγάνδα ἀποκτᾷ συνεχῶς ἔδαφος στοὺς κατωτέρας μορφώσεως **Χριστιανούς**, σκοπεύουσα στὰ ἔσχατα τῆς ζωῆς τους. Κάθε ἄνθρωπος ἐνδιαφέρεται συνειδητὰ ἢ ὑποσυνείδητα γιὰ τὰ ἔσχατα τῆς ζωῆς του. Ἐμεῖς διστάζομε νὰ κάμωμε λόγο γιὰ τὴν βασιλεία τοῦ **Θεοῦ**. Καὶ τὸ χριστιανικὸ κήρυγμα σφάλλεται μεγάλως, ὅταν περιορίζη τὴν ὑπόθεση τῆς χριστιανικῆς πίστεως μόνον στὸν ἐν δράσει ἐπίγειο βίον. Περιορίζομε τότε τὴν πνευματικὴ δραστηριότητα τῶν **Χριστιανῶν** καὶ ἀκρωτηριάζομε τὸ διάγραμμα τῆς ζωῆς τους, ἡ ὁποία ὀλοκληρώνεται πράγματι, ὅταν καταλήγη στὴν αἰωνιότητα. Ἡ συνειδητὴ ἐπιδίωξη τῆς οὐρανίου κληρονομίας ὀδηγεῖ τὸν **Χριστιανὸ** σὲ διαρκῆ ἀγωνιστικὴ προσπάθεια κατὰ τοῦ διαβόλου, ἀνανεώνει συνεχῶς τὸ φρόνημά του καὶ ἐνισχύει τὴν προσδοκία τοῦ **Οὐρανοῦ**. Αὐτὴ ἡ θεὰ τῆς βασιλείας τοῦ **Θεοῦ** ὠδηγοῦσε ἄνδρες καὶ γυναῖκες, νέους καὶ γέροντες, στὸ μαρτύριο τοῦ αἵματος. Διερωτηθῆ-καμε ποτέ, πῶς τότε μὲν τὸ ἀγωνιστικὸ φρόνημα τῶν **Χριστιανῶν** συνεκρούετο ἄφοβα μὲ τὸν θάνατο καὶ τοὺς τυράννους, τώρα δὲ ὑπο-τονικὸ καὶ ἄτολμο ὀδηγεῖ στὴν ὀπισθοχώρηση καὶ τὸν συμβιβασμό; Ἡ ἀπάντηση εἶναι ἀπλῆ. Ἔχομε ὅλοι ἀποπροσανατολισθῆ. Ἔχομε ὑπο-κύψει στὸν ἐγωκεντρισμὸ καὶ τὴν φιλαυτία, περιορίζοντας τὴν ὑπαρ-ξή μας στὰ γῆϊνα πλαίσια καὶ ἀρνούμενοι τὴν θεὰ καὶ τὴν προσδοκία τῆς οὐρανίου κληρονομίας.

Ἡ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ τείνει νὰ περιορισθῆ σὲ ὀλίγους μόνον **Χριστιανούς**. Καλλιιεργεῖται δὲ ἐντέχνως ἡ ἀντίληψη ὅτι εἶναι μονο-πῶλιο ὠρισμένης κατηγορίας **Χριστιανῶν**. Προσεγγίζομε ἔτσι σὲ ἓνα πρόσθετο αἴτιο τῆς ἀγωνιστικῆς ἀπραξίας τῆς **Ἐκκλησίας**. Οἱ **Χριστιανοί** μας δὲν παραδίδονται στὴν **Ἐκκλησία**, ἀλλὰ ἐντάσσονται σὲ

ἀγωνιστικὲς ομάδες. Ἄς ἐνθυμηθῶμε ὅμως τὴν βαθυστόχαστη καὶ ὀρθόδοξη ἐκφώνηση τῆς λειτουργίας τῆς **Κυριακῆς**: «τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος αἰτησάμενοι, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα».

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ τῆς ἀγωνιστικῆς ἀπραξίας τῶν **Χριστιανῶν** εἶναι καίριον πρόβλημα τῆς **Ἐκκλησίας**. Εἶναι κατάσταση βλαπτικὴ τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας τῶν **Χριστιανῶν**. Εἶναι ἀποδυνάμωση τῆς ἀποστολῆς τῆς **Ἐκκλησίας**. Εἶναι προσβολὴ κατὰ τοῦ **Σταυροῦ** τοῦ **Κυρίου**, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ ἀπόλυτο καὶ αἰώνιο σύμβολο ἀγῶνος καὶ θυσίας. Εἶναι ἢ ἐκ μέρους τῶν **Χριστιανῶν** προδοσία τῆς ἱερᾶς κληρονομίας τῶν ἁγίων καὶ τῶν μαρτύρων. Εἶναι ἀθέτηση πρὸς τὶς ἐντολὰς τοῦ **Κυρίου** καὶ τῶν **Ἀποστόλων**. Εἶναι ἀνάσχεση τῆς μυστηριακῆς πράξεως τῆς **Ἐκκλησίας**, ἢ ὁποῖα διὰ τοῦ **Βαπτίσματος** καὶ τῶν ἄλλων ἱερῶν **Μυστηρίων** συνετελέσθη στὸν καθένα μας. Ἡ ἀγωνιστικὴ ἀπραξία τῶν **Χριστιανῶν** εἶναι προσφορὰ στοὺς πολεμίους τῆς πίστεως. Αὐτοὶ οἱ πολέμιοι ἀγωνίζονται πολλές φορές ἐντονώτερα ἀπὸ τοὺς **Χριστιανούς** γιὰ τὴν πρόοδο καὶ τὴν ἐπιβολὴ τῆς ἰδεολογίας των. Καὶ τότε ἰσχύει ὁ λόγος τοῦ **Κυρίου** στὴν παραβολὴ τοῦ ἀδί-κου οἰκονόμου· «οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσίν» (Λκ. 16,8). Στὰ δώματα τῆς θριαμβευούσης **Ἐκκλησίας**, ἐκεῖ ὅπου ὁ **Λυτρωτὴς** καὶ **Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς** αἰωνίως βασιλεύει, γεύονται τῶν ἀγαθῶν τῆς οὐρανίου βασιλείας του ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀγωνίσθηκαν ὅσον ἐξοῦ-σαν στὴν γῆ δι' ὅλης τῆς βιωτῆς των καὶ εὐηρέστησαν ἐνώπιον τοῦ ἁγίου **Θεοῦ**. Εἶναι ὅλες οἱ τάξεις τῶν ἁγίων τῆς πίστεως. «Ἀναζωσά-μενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ἡμῶν» (Α' Πέτρο. 1,13) ἄς μιμηθῶμε τοὺς ἀγῶνας καὶ τὴν πίστη τῶν ἁγίων «μὴ συσχηματιζόμενοι τῷ κόσμῳ τούτῳ» (πρβλ. Ῥωμ.12,2). «Ἀναμένει ὁ Θεὸς τὰς παρ' ἡμῶν ἀφ-ορμὰς, ἵνα πολλὴν ἐπιδείξηται τὴν

φιλοτιμίαν. Μὴ τοίνυν διὰ ῥα-θυμίαν ἀποστερῶμεν ἑαυτοὺς τῶν παρ' αὐτοῦ δωρεῶν, ἀλλὰ σπεύ-δωμεν, καὶ ἐπειγώμεθα τῆς ἀρχῆς ἐπιλαβέσθαι, καὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπὶ τὴν ἀρετὴν ἄψασθαι, ἵνα τῆς ἄνωθεν συμμαχίας ἀπολαύοντες καὶ πρὸς τὸ τέλος φθάσαι δυνηθῶμεν», λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος (ΕΠΕ, τόμ. 3 - ὁμιλ. 25^η εἰς τὴν Γένεσιν, σελ. 90, 6-11).

Ο ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ ποὺ ἀκολουθεῖ στὰ ὅσα μέχρι ἐδῶ σὰς παρουσίασα εἶναι δύσκολα νὰ ἀποκαλυφθῇ ἐνώπιόν σας μὲ τὴν παροῦσα εἰσήγηση. Ὡς παράδειγμα ἀναφέρω τοὺς τίτλους ἐπὶ μέρους θεμάτων :

1. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Διοικήσεως καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.
2. Ὁ Ἀρχιεπισκοπικὸς χαρακτήρ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, θέμα ποὺ ἀνέπτυξα ἐπὶ μακαριστοῦ ἀρχιεπισκόπου κυροῦ Σεραφείμ.
3. Εἶναι ἡ Ἐκκλησία «Δύναμη Συντήρησης»;
4. Ἐκκλησία καὶ ἀνανέωση.
5. Ἐκκλησία καὶ Παιδεία.
6. Ἐκκλησία καὶ τὸ πλήρωμά της.
7. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ μεγάλη ἐλπίδα μας.
8. Ὁρθοδοξία καὶ '21.
9. Ὁρθοδοξία καὶ Μαρξισμός.
10. Ἡ κενότητα τῆς Νεοελληνικῆς ζωῆς.
11. Ἡ οἰκονομικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ κρίση τοῦ 2010.
12. Ἡ Ἐκκλησία ὡς παράγων ἐνότητος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, μὲ τὴν διάκριση μεταξὺ ἐθνικῆς δεοντολογίας καὶ κομματισμοῦ.

ΚΑΙ ΜΟΝΟΝ ΣΤΟ ΑΚΟΥΣΜΑ αὐτῆς τῆς θεματολογίας, ἀντιλαμβανόμεθα τὸ εὖρος καὶ τὸ μέγεθος τῶν εὐθυνῶν μας ἔναντι τοῦ μεγάλου Ἀρχιερέως Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἐμπειστευμένου πνευματικοῦ ποιμνίου μας. Ἡ θεανθρώπινη αὐτὴ φύση καὶ δομὴ

τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀνάλογη μὲ τὴν ἔνωση στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ τῆς θείας καὶ ἀνθρωπίνης φύσεως. Εἰδικώτερα ἢ ὀρθόδοξη καθολικὴ Ἐκκλησία ἐξαίρει περισσότερο τὸ θεῖο καὶ πνευματικὸ καὶ μυστικὸ καὶ ἀόρατο καὶ αἰώνιο στοιχεῖο τῆς Ἐκκλησίας γενικῶς. Ἡ δὲ ἐκκλησιολογικὴ σκέψη τῆς Ἀνατολῆς ἐξετάζει ἐξ ἀρχῆς τὸ μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας, ἐκεῖνο ποὺ περιλαμβάνει θεῖες πραγματικότητες μᾶλλον, παρὰ τὴν γήϊνη ὄψη αὐτῆς καὶ τὶς ἀνθρώπινες περιπλοκές, τὴν ἐσωτερικὴν πραγματικότητά τῆς ἐνότητος στὴν πίστη καὶ στὴν ἀγάπη μᾶλλον, παρὰ τὶς συγκεκριμένους ἀνάγκες τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας (Καρμίρης-Bulgakow).

ΕΚΠΛΗΚΤΟΙ ΕΜΠΡΟΣ στὸ μέγιστο θαῦμα τῆς θείας οικονομίας γιὰ τὴν παροῦσα ζωὴ καὶ γιὰ τὴν μέλλουσα οὐράνια κληρονομία, ἔργο ποὺ τελεσιουργεῖται ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας, αἰσθανόμεθα μὲ εὐγνωμοσύνη τὴν δωρεὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ συναντοῦμε καὶ τὶς μεθοδεῖ-ες τοῦ ἀντιδίκου διαβόλου, ποὺ φροντίζει νὰ ἀξιοποιῇ ἀνθρώπινες ἀ-δυναμίες καὶ πειρασμούς· «ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔχετε, ἀλλὰ θαρσεῖ-τε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον» (Ἰω. 16,33).

ΑΠ' ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΗΣ εἰσηγήσεώς μου ἔχει ἤδη τεθῆ τὸ θέμα τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ καὶ ἡ πορεία αὐτοῦ μέσα στὴ σύγχρονη πραγματικότητα. Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ διευκρινισθῆ ὅτι ἡ ἀναφορὰ αὐτὴ στὴ νεώτερη παρουσία τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὡς κοινωνίας, κράτους καὶ ἔθνους, στηρίζεται στὸ γεγονός ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς εἶναι τὸ κύριο σῶμα τῆς ἀυτοκεφάλου καὶ ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σὲ ποσοστὸ περίπου 95%, ἀνεξαρτήτως τοῦ πόσοι καὶ πῶς εἶναι ἐνεργὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἀσφαλῶς, δὲν ἀγνοοῦμε τὸν ὑπέροχο Ἑλ-ληνισμὸ τῆς διασποράς. Ὁ Ἑλληνισμὸς ὡς ἔννοια ἔχει ἓνα βαθύτατο περιεχόμενο, διότι προσδιορίζει ὅλους τοὺς Ἕλληνες, καταγράφει τὴν ἱστορία, μεριμνᾷ γιὰ τὴν διοικητικὴ ῥύθμιση τοῦ Κράτους, κινεῖται ἐντὸς τοῦ χώρου τῶν ἄλλων κρατῶν, διὰ τῶν ἐκπληκτικῶν ἠλεκτρο-νικῶν μέσων ἐπικοινωνίας, ἐνῶ ἡ κοινὴ

συνείδηση τῶν Ἑλλήνων Πο-λιτῶν, ἀξιωματούχων καὶ ἀρχομένων, εἶναι τὸ ἀγωνιστικὸ φρόνημα γιὰ εὐημερία καὶ πρόοδο στὴν Ἑλλάδα μας. **Πρωτεῦον** θέμα εἶναι καὶ ἡ διασφάλιση τῆς καλῆς λειτουργίας τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύμα-τος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου καὶ οἱ κομματικὲς παραθέσεις ἐπιλύονται διὰ τῶν ἐκλογῶν.

Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ μας μὲ τὰ αἱματοβαμμένα ῥάσα **Πατριαρχῶν, Αρχιερέων, Τερομονάχων, Τερέων** καὶ **Μοναχῶν**, καὶ χιλιάδων ὀρθοδόξων Ἑλλήνων Χριστιανῶν, αἱματοδότησε ἐπὶ τετρακόσια χρόνια τὸν Ἑλληνισμό γιὰ νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν ἰσλαμοτουρκικὴ σκλαβιά καὶ νὰ σταθῇ σὰν ἐλεύθερο **Κράτος** καὶ ἑλληνορθόδοξο χριστιανικὸ πλήρωμα, μέσα στὸν ῥοῦν τῆς νεωτέρας ἱστορίας. Χαρά, τιμὴ καὶ δόξα σὲ ὅλους ὅσοι ἐστάθηκαν ἀντάξιοι τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἐπεξέτειναν τὴν πατρίδα μας τὴν Ἑλλάδα στὴ στεριά καὶ στὴ θάλασσα, ἀπὸ τὴν **Μακεδονία**, τὴν **Θράκη** καὶ τὴν Ἡπειρο, μέχρι τὴν **Κρήτη** καὶ τὸ **Καστελλόριζο**.

ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΣΑΡΑΝΤΑ περίπου χρόνια ἄρχισαν ποικίλοι παράγοντες, ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ **Κράτους** μας, νὰ νεωτερίζουν ἐπὶ διαφόρων θεμάτων τοῦ βίου τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν. Ἄς σημειωθῇ ἐδῶ, ὅ-τι τὸ ῥῆμα «νεωτερίζω» σημαίνει, «**καινοτομῶ, ἐπιχειρῶ μεταβολές, διεγείρω στάση, ἐπαναστατῶ**». Ἐνα τέτοιο γεγονός στὸν τόπο μας, πού τὸ ἐνθυμοῦνται οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔζησε ἡ γενηὰ μου, ἦταν ἡ διάσπαση τῆς μεγάλης ἱεραποστολικῆς ὀργανώσεως τῆς χριστιανικῆς ὀρθοδόξου ἀδελφότητος «**ΖΩΗ**» καὶ τῶν χριστιανικῶν σωματείων αὐτῆς! Ἡ τάση αὐτὴ τοῦ «νεωτερίζειν» παρατηρήθη ὑπὸ ποικίλες μορφές σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τοῦ δημοσίου βίου τῆς πατρί-δος μας, καὶ κατὰ συνέπεια μὲ ἀναλόγους ἐπιδράσεις στὸ λαό μας καὶ στὴν κοινωνία μας. Κεντρικὸς δημιουργὸς τοῦ φαινομένου αὐτοῦ ἦτο ἀναμφιβόλως ἡ ἔνταξη τῆς **Χώρας** στὴν **Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση**. Ὁ ἀπλὸς λαὸς ὠνόμασε τὴν τάση αὐτὴ «**ξενομανία**». Διευκρινίζομε πάντως ὅτι ἡ **Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση** δὲν

ἦτο ἢ μόνη ὑπαίτιος. Εὐθύνη ἔχουν καὶ οἱ Ἑλληνας νεωτεριστὲς καὶ οἱ ἀνεύθυνοι τῆς ἠλεκτρονικῆς δημοσιο-γραφίας.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΜΕ ΤΩΡΑ ἐδῶ ὅλες τὶς ἐπιδράσεις ποὺ ἀσκοῦνται ἀκόμη γιὰ τὴν ἀλλοίωση τῆς πνευματικῆς, τῆς ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς ὑποστάσεως τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ.

1. Ἡ περιθωριοποίηση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ περιορισμὸς τῆς ἐπιδρασεῶς της στὸ λαὸ μας. Νέος στόχος ἡ ἀλλοίωση τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν
2. Ὁ θεωρητικὸς ὕλισμὸς ὡς ὑπόβαθρο τῶν πάσης φύσεως ἐνεργουμένων ἀποφάσεων, βάσει ὁδηγιῶν ἔξωθεν.
3. Ἡ καλλιέργεια τῆς φιλοχρηματίας καὶ τοῦ παρανόμου πλουτισμοῦ.
4. Ἡ ἀποδυνάμωση τῆς κλασσικῆς μορφώσεως, μὲ τὴν ὑποτίμηση ἢ τὸν παραμερισμὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων.
5. Ὁ παραμερισμὸς τῶν μεγάλων ποιητῶν, Κ. Παλαμᾶ, Διον. Σολωμοῦ, Ἀριστ. Βαλαωρίτη, Ἀνδρέα Κάλβου, Γ. Δροσίνη κ.ἄ..
6. Ἐμειώθηκε ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν Πατρίδα;
7. Ἡ κατάργηση τῆς ἀργίας τῆς Κυριακῆς (ἀκυρώθηκε ἀπὸ τὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας). Ἡ κατάργηση τοῦ ἐκκλησιασμοῦ τῶν μαθητῶν.
8. Οἱ καταλήψεις καὶ οἱ καταστροφές στὰ Πανεπιστήμια, ἀλλὰ καὶ στὰ Λύκεια. Πρωτοφανὲς φαινόμενο γιὰ τὴν Εὐρώπη.
9. Οἱ παρεκκλίσεις ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξη παράδοσή μας, τὸ αὐτόματο διαζύγιο, ὁ πολιτικὸς γάμος, τὸ σύμφωνο γιὰ παράνομη συμβίωση, ἡ συμβίωση καὶ ὁ «γάμος» τῶν ὁμοφυλοφίλων.

10. Η χρήση, ἀπὸ τοὺς μαθητὲς καὶ τὶς μαθήτριες, μεταξύ των, κειμένων μὲ ἑλληνικὲς λέξεις, ἀλλὰ μὲ γράμματα ἀγγλικῆς ἢ λατινικῆς γλώσσας.

11. Η καταστροφή τῶν πινακίδων τῆς τροχαίας ἢ τοῦ ὑπουργείου, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ χάνουν τὸν δρόμο οἱ ὁδηγοὶ καὶ νὰ κινδυνεύουν, καθὼς καὶ τὰ «γκράφίτυ» στοὺς τοίχους τῶν κτιρίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀγαλμάτων.

ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ τῆς κρίσεως τοῦ **Νέου Ἑλληνισμοῦ**, πὺ ἀπαιτεῖ ἀνάλυση, εἶναι ὁ βίαιος καὶ ἀπαράδεκτος τρόπος πὺ ἐχρησιμοποίησαν οἱ ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν λύση τοῦ γλωσσικοῦ μας προβλήματος. Ἡ κυβερνητικὴ ἀπόφαση τοῦ **1976** γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τῆς νεοελληνικῆς, δηλαδὴ τῆς δημοτικῆς γλώσσας, ὡς ἐπίσημης γλώσσας τοῦ **Κράτους**, θεωρεῖται ἀπὸ πολλοὺς σήμερα σὰν μιὰ βιαστικὴ καὶ αὐθαίρετη πράξη, ἢ ὁποία ἔβλαψε ἀνεπανόρθωτα τὴν ἐθνικὴ μας γλῶσσα. Συνεχίζοντας μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ἢ **Κυβέρνηση** τοῦ **1982** ἐπέβαλε τὸ μονοτονικὸ σύστημα στὴ γραφὴ τῆς νεοελλ-ληνικῆς, καταστρέφοντας ἔτσι τὴν συνέχεια τοῦ νεοελληνικοῦ λόγου καὶ διακόπτοντας στὴν πράξη τὴν ὀργανικὴ σχέση μεταξύ τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νέων ἑλληνικῶν. Τὸ μονοτονικὸ ἀπεγύμνωσε κυριολε-κτικῶς τὴν γλῶσσα, ἀπεδυνάμωσε τὴν μορφὴ της, προεκάλεσε σύγ-χυση καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ δρᾷ ἀρνητικὰ σὲ κάθε προσπάθεια διαμορ-φώσεως ἑνὸς γενικὰ ἀποδεκτοῦ γλωσσικοῦ ἤθους.

ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΒΙΑΙΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ τοῦ **1976** καὶ τοῦ **1982** στὸ περίπλοκο γλωσσικὸ πρόβλημα, ἐγίναμε θεαταὶ καὶ ἀκροαταὶ ἀλλεπ-αλλήλων ἐπιδρομῶν ἀπὸ νεήλυδες δημοσιογράφους, νεοφωτίστους προπαγανδιστὲς καὶ ἀγραμμάτους διαμορφωτές, ἐναντίον τῆς ἑλληνι-κῆς γλώσσας. Ἐπρόκειτο περὶ ἀληθινῆς συμφορᾶς. Αὐτοὶ ὅλοι ἦλθαν «**ἵνα θύσωσι καὶ ἀπολέσωσι**» (πρβλ. Ἰω. 10,10). Πρωταρχικὸ ῥόλο στὴν ἐπιχείρηση τῆς ἀλώσεως καὶ τῆς καταστροφῆς εἶχαν οἱ

ἀνώνυμοι συντάκτες τῶν κειμένων τῶν εἰδήσεων καὶ τῶν ἄλλων ἐκπομπῶν τῆς ραδιοφωνίας καὶ τῆς τηλεοράσεως. Ἡ κατάσταση διαμορφωνόταν τόσο βάνουσα καὶ προκλητικὰ ὥστε ἀναγκάσθηκαν νὰ ἐπέμβουν οἱ ἴδιοι οἱ δημοτικιστές. Ὁ **Κακριδῆς**, ὁ **Κριαρᾶς** καὶ ἄλλοι ἄρχισαν νὰ δημοσιογραφοῦν καὶ νὰ συμβουλεύουν ἀπὸ τὴν τηλεόραση γιὰ νὰ πε-ριορίσουν τὴν συμφορὰ. Ὁ **Μπαμπινιώτης**, ὁ **Ράμφος** καὶ ἄλλοι ἀντ-έδρασαν στὸ «**γλωσσικὸ κατρακύλισμα**». Τὸ περιεργὸ εἶναι ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ συμφορὰ ἐπραγματοποιεῖτο μὲ τὴν κρατικὴ συγκατάθεση. Γι' αὐτὸ ἐμεῖς πιστεύομε πῶς ὁ βιασμός τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας ἀποτε-λεῖ πράξη ἐπίσημης βίας καὶ ἀναρχίας. Ἡ ἀνάλυση αὐτοῦ τοῦ μοναδι-κοῦ στὴν **Εὐρώπη** φαινομένου ὀδηγεῖ στὴν ἐρμηνεῖα πολλῶν μορφῶν ἀναρχίας στὴ ζωὴ τῆς νεολαίας καὶ τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας εὐρύ-τερα. Ἡ διατάραξη ἔστω καὶ μιᾶς ἐκ τῶν θεμελιωδῶν ἰσορροπιῶν σὲ ὁποιαδήποτε κοινωνία ὀδηγεῖ ἀναποτρέπτως σὲ γενικευμένες ἀνατα-ραχὲς καὶ ἀναστατώσεις. Ἡ κατάσταση αὐτὴ, ἔστω καὶ μὲ κάποια ὑφεση, συνεχίζεται. Ἔτσι ἔχομε περιπέσει σὲ ἓνα «**γλωσσικὸ ἐμφύ-λιο πόλεμο**» μὲ ὀλέθριες συνέπειες γιὰ τὴν γενικὴ **Παιδεία** τοῦ **Νέου Ἑλληνισμοῦ**. Ὅπως συμβαίνει σὲ ὅλους τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, ἔτσι καὶ στὸν ἰδιότυπο γλωσσικὸ ἐμφύλιο πόλεμο, διαπράττονται ἀν-όσια ἔργα βίας καὶ ἀναρχίας σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς λεγομένης πνευ-ματικῆς μας ζωῆς. Αὐτὴ ἡ νεοφανὴς παρέμβαση τῶν ἀδαῶν περὶ τὰ γλωσσικὰ **Ἑλλήνων**, μὲ σκοπὸ τὴν νόθευση τοῦ πηγαίου νεοελλη-νικοῦ λόγου, διὰ τῆς χρήσεως ἀδοκίμων, προκλητικῶν, ἀκόμη καὶ ἀ-στείων γλωσσικῶν τύπων, ἐγελοιοποίησε τὴν ὑπόθεση τοῦ γλωσσικοῦ προβλήματος. Μέσα σὲ μιὰ τέτοια ἀτμόσφαιρα οἱ νεώτεροι εἰδικοί τείνουν νὰ χάσουν τὰ ἐνδιαφέροντά τους γιὰ τὴν γλῶσσα. Εἶναι καὶ αὐτὸς ἓνας ἐπὶ πλέον κίνδυνος γιὰ τὴν ἐθνικὴ ὑπόθεση τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας. Οἱ ἀντιπαραθέσεις παλαιοῦ τύπου τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς καθαρεύουσας γλώσσας εὐτυχῶς ὅτι δὲν ἰσχύουν

σήμερα. Ὄρθα εἶπε στοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρυμα Ἐρευνῶν ὁ Γεώργιος Ἀλισανδράτος: «ἡ δημοτικὴ σήμερα δὲν παλεύει μὲ τὴν καθαρεύουσα, ἀλλὰ μὲ τὸν ἑαυτό της».

ΧΑΡΑ ΚΑΙ ΕΠΑΙΝΟΣ, τιμὴ καὶ εὐλογία Θεοῦ εἶναι ὅτι ἡ Ὄρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, τὸ Σεπτὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, τὰ Ἑλληνορθόδοξα Πατριαρχεῖα καὶ ὅπου γῆς ὀρθόδοξοι ἱεροὶ Ναοὶ καὶ ἱερὲς Μονὲς διατηροῦν στὴν **Θεῖα Λατρεία**, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπηρεσιακὴ ἀλληλογραφία τὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα τῆς ἀττικῆς διαλέκτου, ὅπως διεμορφώθη στὰ ἑλληνοχριστιανικὰ δεδομένα τοῦ **Βυζαντινοῦ Πολιτισμοῦ**. Ἐλπίζομε ὅτι αὐτὴ ἡ ὀρθὴ χρῆση τοῦ γλωσσικοῦ μας πλούτου θὰ συνεχισθῇ.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΑΥΤΟ ΘΕΜΑ ἔχει ἄμεση σχέση μὲ τὴν ἑλληνικὴ μαθητιῶσα νεολαία μας, ἐπιτρέψατέ μου ἀπλῶς νὰ **Σᾶς** ὑπομνήσω, ὅτι τὰ παιδιά μας, τὸ αὐριον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ὅλου Ἑλληνισμοῦ, δέχονται βομβαρδισμοὺς ἐπιρροῶν καὶ πειρασμῶν ἀπὸ τὰ ἠλεκτρονικὰ μέσα σὲ παγκόσμιο ἐπίπεδο κατὰ ἀνεξέλεγκτο τρόπο. Ἦδη ὁ **Νέος Ἑλληνισμός** ἀντιμετωπίζει καινούργια στοιχεῖα ὑποστάσεως καὶ δυνατότητες καλῆς ἢ κακῆς συμβολῆς στὴ ζωὴ μας. **Σᾶς** θέτω, ὡς τελευταῖο γεγονός, τὸ παγκοσμίου ἐνδιαφέροντος ἐπίτευγμα τοῦ **CERN**. Τὸ **CERN** ποὺ τὸ ὄνομά του εἶναι «**Εὐρωπαϊκὸς Ὄργανισμὸς Πυρηνικῶν Ἐρευνῶν**», εἶναι τὸ μεγαλύτερο σὲ ἔκταση πειραματικὸ κέντρο πυρηνικῶν ἐρευνῶν καὶ εἰδικώτερα ἐπὶ τῆς σωματιδιακῆς φυσικῆς στὸν κόσμο. Εὐρίσκεται στὰ δυτικὰ τῆς **Γενεύης** καὶ συμμετέχουν σ' αὐτὸ εἴκοσι (**20**) κράτη μέλη, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ **Ἑλλάδα**. Ἡ κύρια λειτουργία του ἀφορᾷ στὴν παροχὴ ἐπιταχυντῶν σωματιδίων καὶ ἄλλων ὑλικοτεχνικῶν ὑποδομῶν ποὺ χρειάζονται γιὰ τὴν πειραματικὴ ἔρευνα στὸ πεδίο τῆς φυσικῆς ὑψηλῶν ἐνεργειῶν. Τὸ προσωπικὸ εἶναι **3.000** μόνιμοι ἐργαζόμενοι καὶ περίπου **6.500** ἐπιστήμονες καὶ μηχανικοὶ ἀνὰ τὸν κόσμο. Ὅπως ὁμως ἀπεδείχθη στὴν πράξη, οἱ ἐρευνητὲς δὲν περιορίζονται αὐστηρὰ

στο CERN, όπου ειργάζετο ως έκτακτος έρευνητής ο **Τιμ Μπέρνερς**, ό έπινοητής του **Παγκοσμίου Ίστού**, τής δημοφιλέστερης, σήμερα, ύπηρεσίας του **Διαδικτύου**. Έδω άκριβώς έγκλωβίζονται τὰ παιδιά μας με τις γνω-στές δυσάρεστες συνέπειες. Οί μεγαλύτεροι στο CERN και οι μικρό-τεροι στο διαδίκτυο νέοι μας κινδυνεύουν να χάσουν τήν πίστη τους, τήν ύγεία τους και τὸ μέλλον τους. Και έδω άκριβώς χρειάζεται ένα μεγάλο **Συνέδριο** νεότητας από τήν **Έκκλησία** μας, όπου θα λάβουν μέρος και θα όμιλήσουν και νέοι τῶν **Λυκείων** και τῶν **Πανεπιστη-μιακῶν Σχολῶν**. Όμιλοῦμε για **Συνέδριο** πανελληνίου ενδιαφέρον-τος.

ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ΑΥΤΟ περατοῦται ή εισήγησή μου, και άφου εύχαριστήσω τόν **Μακαριώτατο Πρόεδρο**, πάντας **Ύμᾶς** τούς **Σεβασμιωτάτους** άγίους **Άδελφούς**, και τόν **Θεοφιλέστατο Αρχιγραμματέα**, με όλους τούς πανοσιολογιωτάτους συνεργούς του, για τήν ύπομονή **Σας**, κατακλείω τὸ κείμενό μου με τρεῖς ποιητικές στροφές για να ξεκουρασθῆτε :

1^η ΣΤΡΟΦΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ – ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Χαρά που τὸχουν τὰ βουνά,
τὰ κάστρα περηφάνεια,
γιατι γιορτάζει ή Παναγια
γιορτάζει και ή Πατρίδα,
να βλέπω διάκους με σπαθιά
παπάδες με ντουφέκια,
να βλέπω και τόν Γερμανό
τής Πάτρας τόν Δεσπότη,
να εύλογάη τ' άρματα,
να εύχίεται τούς λεβέντες.

2^α ΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΛΒΟΥ

Να μη μου δώση ή μοίρα μου

εἰς ξένην γῆν τὸν τάφο,
εἶναι γλυκὺς ὁ θάνατος
μόνον ὅταν ἀποθνήσκωμεν
εἰς τὴν Πατρίδα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΟΝ ΣΤΙΧΗΡΟΝ ΠΛ. Β' ΗΧΟΥ

Ἐν τῷ Σταυρῷ σου Χριστὲ καυχώμεθα,
καὶ τὴν Ἀνάστασίν σου
ὑμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν·
σὺ γὰρ εἶ Θεὸς ἡμῶν,
ἐκτός σου ἄλλον οὐκ οἶδαμεν.